

Oddíl E – učební osnovy
XIV.1.A

HUDEBNÍ VÝCHOVA

XIV.1.A – Hudební výchova

Charakteristika předmětu: HUDEBNÍ VÝCHOVA v nižším stupni osmiletého studia

Obsah předmětu

Předmět hudební výchova vychází ze vzdělávacího oboru Hudební výchova (RVP ZV), která je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Vzdělávací a výchovné cíle předmětu vycházejí z tradiční české hudebnosti, kterou kompetentním způsobem rozvíjejí v kontextu současného evropského kulturního prostoru.

Hudební výchova podněcuje, rozvíjí a kultivuje přirozenou potřebu setkávání s hudbou, obohacuje estetické vnímání a prožívání světa. V souladu s přirozeným fyziologickým, emocionálním a rozumovým rozvojem studentů směřuje hlavně k tomu, aby kultivovali svůj vkus a rozvíjeli své hudební schopnosti, citění, tvořivost a originalitu.

Ve všech ročnících je celoročně při různých činnostech realizováno průřezové téma Osobnostní a sociální výchova (rozvoj schopností poznávání, kreativita a komunikace), do výuky se promítají i průřezová témata Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Mediální výchova. Hudební výchova se prolíná s některými oblastmi literatury, dějepisu, zeměpisu a výtvarné výchovy.

Časové vymezení předmětu

	vyučovací hodina	cvičení
prima	2	X
sekunda	2	X
tercie	1	X
kvarta	1	X

Organizace výuky

Výuka hudební výchovy probíhá ve specializované učebně hudební výchovy, která disponuje příslušnou audiovizuální technikou, pianinem, flétnami, kytarami a Orffovými nástroji.

Při výuce je třída rozdělena na dvě skupiny (max. 13 studentů), které se pravidelně střídají.

V tercii je výuka doplněna o mezipředmětovou dílnu anglického jazyka a hudební výchovy „The Beatles“ (viz samostatná charakteristika); znalosti a dovednosti zde získané jsou využity v dalších činnostech v předmětu a zahrnuty do hodnocení.

Dle charakteru výuky jsou do ní zakomponovány návštěvy výstav, generálních zkoušek, koncertů a exkurze.

XIV.1.A – Hudební výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie probíhají v kombinaci receptivních aktivit a tvořivých činností. Směřují k utváření individuálního vkusu studenta v kontextu objektivních estetických měřítek a kulturních vývojových tendencí. Kladou důraz na rozvoj komunikace studenta s využitím specifických možností hudebního jazyka a tím na formování jeho estetického cítění.

Kompetence k učení

- umožňujeme studentům ve vhodných případech realizovat vlastní hudební nápady
- podporujeme jejich tvořivost
- kultivujeme estetické vnímání studentů
- vedeme je k sebehodnocení
- maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch
- dbáme na osvojení odborné terminologie, kterou studenti uplatňují nejen při výuce, ale i v projektovém vyučování, v referátech a odborných interpretacích
- vedeme studenty k využívání různých zdrojů informací (z internetu, rozhlasu, televize, MC, CD, DVD...)
- učíme studenty prezentovat jejich dovednosti, dle jejich schopností je zapojujeme do různorodých hudebních soutěží
- podněcujeme chuť a touhu studentů veřejně vystupovat na koncertech či vernisážích

Kompetence k řešení problémů

- uskutečňujeme řízené hudební interpretace a tím vedeme studenty k hledání různých tvůrčích postupů a řešení zadaných úkolů
- nabízíme prostor pro sebereflexi, vyjádření názorů, postojů a estetických soudů
- zadáváním úkolů podněcujeme studenty k přemýšlení, rozvíjení kreativity, fantazie a originality
- vedeme studenty k zodpovědnosti za průběh práce i konečný výsledek při týmové a individuální práci

Kompetence komunikativní

- klademe důraz na rozvoj komunikace s využitím specifických možností hudebního jazyka
- vedeme k aktivnímu pěstování hudby formou skupinových aktivit nebo sólového projevu
- učíme studenty pravidlům komunikace s jednotlivci, ve skupině, s vyučujícím a ostatními dospělými osobami
- vedeme je k užívání nonverbální komunikace (hudební dramatizací, gestikulací, mimikou, pohybem, výtvarným vyjadřováním)

Kompetence sociální a personální

- rozvíjíme u studentů schopnost slovního sebehodnocení a hodnocení práce i chování druhých tak, aby uměli pojmenovat vlastní pozitiva i nedostatky
- při společných diskuzích a estetických soudech klademe důraz na respektování názoru druhých a schopnost přijímat cizí názor

XIV.1.A – Hudební výchova

- učíme studenty přijmout určitou roli ve skupině jak při běžné výuce, tak při simulaci konkrétní situace

Kompetence občanské

- podněcujeme a rozvíjíme potřebu studenta setkávat se s hudbou jako s přirozenou součástí života
- prosazujeme a ukotvujeme tradiční hodnoty evropských kulturních tradic
- pomáháme zasazovat aktuální kulturní trendy do širších historických, filozofických a společenských souvislostí
- umožňujeme studentům připravovat veřejné programy a vystoupení (např. hraní pro děti v MŠ, vernisáže ke kulturním akcím města Liberce)
- výuku doplňujeme o praktické exkurze
- při návštěvách divadla respektujeme společenské normy

Kompetence pracovní

- učíme studenty patřičně zacházet s hudebními nástroji a hudebními nosiči
- vedeme je k objektivnímu sebehodnocení a posouzení jejich schopností a možností z hlediska budoucí profesní orientace

Rozpracování vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu

P R I M A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Tón, zvuk • barva, síla, délka, výška • sluchová analýza	○ <i>student rozlišuje mezi tónem a zvukem v běžném životě i v hudebním díle</i> ○ <i>rozpozná kvality tónu</i>	Realizována PT Osobnostní a sociální výchova v průběhu celého studia
Pěvecký a mluvený projev • správné dýchání • pěvecká výslovnost • mužské a ženské hlasy • artifiční hudba • nonartifiční hudba	○ <i>student chápe rozdíl mezi kultivovaným zpěvem a mluveným projevem</i> ○ <i>rozšiřuje hlasový rozsah</i> ○ <i>své hlasové schopnosti využívá při zpěvu i při vokálně instrumentálních aktivitách</i>	
Hudební grafologie • notová osnova • hudební grafické znaky	○ <i>student se orientuje v notovém zápisu</i> ○ <i>vytváří notový zápis</i>	
Rytmus • hodnoty not • pomlky	○ <i>student se orientuje v základních rytmických hodnotách</i> ○ <i>čte rytmický zápis</i> ○ <i>podle sluchu je schopen zaznamenat rytmický diktát</i> ○ <i>dle předlohy vytleská rytmus</i>	
Dynamika • crescendo, decrescendo • p, mf, f	○ <i>student rozpozná dynamické změny</i> ○ <i>chápe grafologický zápis dynamiky</i> ○ <i>využívá jej v praktických činnostech</i>	
Píseň • lidová píseň	○ <i>student vokálně i instrumentálně interpretuje lidovou a umělou píseň</i>	Využití učiva literatury

XIV.1.A – Hudební výchova

• umělá píseň	○ <i>chápe rozdíl mezi lidovou a umělou písní</i>	
Hudební nástroje • dechové nástroje • strunné nástroje • bicí nástroje	○ <i>student rozpozná hudební nástroje podle stavby i barvy zvuku</i>	
Hra na hudební nástroje	○ <i>student reprodukuje motivy, témata nebo jednoduché skladby pomocí jednoduchých Orffových nástrojů, zobcových fléten, keyboardů apod.</i>	Studenti vlastní sopránovou zobcovou flétu.
Hudební dramatizace, pohyb v hudbě, pantomima, pohybová improvizace, pohybové hry	○ <i>student využívá své individuální pohybové nadání k vyjádření hudby nebo dramatického děje pohybem</i> ○ <i>rozpozná některé z tanců různých stylových období</i> ○ <i>zatančí základní národní tance</i>	
Hudební styly a žánry	○ <i>student analyzuje českou i světovou uměleckou a nonuměleckou hudbu na základě referátů, interpretací, aktualit</i> ○ <i>určí místo a dobu vzniku hudební ukázky</i> ○ <i>čerpá a zpracovává hudební informace z různých mediálních zdrojů</i>	Realizována PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální výchova

SEKUNDA		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Stupnice • diatonické stupnice • chromatická stupnice • exotické stupnice	○ <i>student rozpozná durovou a mollovou stupnici</i> ○ <i>samostatně vytváří základní modely stupnic</i>	
Intervaly • čisté intervaly • velké intervaly	○ <i>student rozeznává základní intervaly</i> ○ <i>orientuje se v jejich zápisu a používá je v praxi</i>	
Akordy • durové akordy • mollové akordy • akordové značky	○ <i>student sluchem i v písemném zápisu rozeznává durové a mollové akordy</i>	
Sluchová analýza	○ <i>student reprodukuje jednotlivé tóny</i> ○ <i>převádí tóny i melodie z nezpěvné polohy do zpěvné</i> ○ <i>zachycuje rytmus nebo melodii pomocí grafického záznamu</i>	
Taktování • takt • metrum, tempo • taktování	○ <i>student realizuje písně ve 2/4, 3/4, 4/4 rytmu</i> ○ <i>písemnou formou zaznamenává takty</i> ○ <i>pohybem znázorňuje tempo</i>	
Hra na hudební nástroje	○ <i>student rozšiřuje praktickou hru na kytaru</i>	
Doprovody • motiv • téma	○ <i>student vytváří jednoduchý doprovod písní, motivů či témat na hudební nástroje</i>	

XIV.1.A – Hudební výchova

	o vytváří na základě svých schopností přede hry, do hry, mezihry	
Vícehlas	o student realizuje dvojhlas, vícehlas (kánón)	
Hudební styly a žánry	- o student analyzuje <i>artificiální i nonartificiální hudbu na základě referátů, interpretací, aktualit</i> - o dokáže určit místo a dobu vzniku hudební ukázky - o čerpá a zpracovává hudební informace z různých mediálních zdrojů, dokáže je při výuce vhodně použít	Realizována PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální výchova
Hudební dramatizace, pohyb v hudbě, pantomima, pohybová improvizace, pohybové hry	- o student využívá své individuální pohybové nadání k vyjádření hudby nebo dramatizaci děje pohybem - o rozpozná a zatančí některé z tanců různých stylových období	

T E R C I E		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Hudební styly a žánry • jazz • folk • country • muzikály • rock	- o student chápe rozdíl mezi <i>artificiální a nonartificiální hudbou</i> - o zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do hudebního proudu - o dle poslechu určí místo a dobu vzniku hudební ukázky - o vysvětlí kulturní, historické i geografické kořeny odlišného hudebního projevu - o interpretuje dle svých schopností hudbu rozdílných kultur	Realizována PT Multikulturní výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Využití učiva zeměpisu
Hra na hudební nástroje	o student rozvíjí a rozšiřuje praktickou hru na doprovodné i sólové hudební nástroje	
Populární hudba • nonartificiální hudba	- o student analyzuje a srovnává proudy a hudební žánry populární hudby - o reprodukuje jednoduché populární skladby - o dokáže určit místo a dobu vzniku hudební ukázky - o srovnává a zpracovává hudební informace z různých mediálních zdrojů - o interpretuje nonartificiální hudbu ze zpěvníků, učebnic či jiných zdrojů	Realizována PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální výchova
Hudební dramatizace, pohyb v hudbě, pantomima, pohybová improvizace, pohybové hry	- o student využívá své individuální pohybové nadání k vyjádření hudby, dramatického děje nebo citové emoce - o rozpozná a zatančí tance různých stylových období	

XIV.1.A – Hudební výchova

K V A R T A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Hudební epochy • periodizace hudby • obecná charakteristika období • představitelé • kompoziční techniky	○ <i>student dokáže fakticky správně pojmenovat jednotlivá vývojová hudební období</i> ○ <i>chápe rozdíly mezi jednotlivými hudebními epochami</i> ○ <i>čerpá a zpracovává hudební informace z různých mediálních zdrojů</i> ○ <i>analyzuje a srovnává hudebně historické vztahy</i>	Realizována PT Multikulturní výchova a Mediální výchova Využití učiva dějepisu a literatury
Záznam hudby • historické a současné notace	○ <i>student rozeznává možné typy hudebních záznamů</i>	
Orchestr a orchestrace • dirigent • part • partitura	○ <i>student chápe funkci orchestru a jeho postavení</i> ○ <i>chápe funkci dirigenta a jeho práci s notovými materiály</i> ○ <i>reprodukuje hudební zápis z předlohy</i> ○ <i>dle svých schopností se zapojuje do společných orchestrálních aktivit</i>	
Hudební formy	○ <i>student rozpoznává charakteristické hudební formy stylových období, dle individuálních možností vokálně nebo instrumentálně interpretuje drobné formy</i>	
Hra na hudební nástroje • artifiční hudba • nonartifiční hudba	○ <i>student rozvíjí a rozšiřuje praktickou hru na doprovodné i sólové hudební nástroje</i> ○ <i>chápe rozdíly mezi evropskou a etnickou hudbou jiných světadílů</i> ○ <i>dle svých schopností interpretuje hudbu rozdílných kultur</i>	Realizováno PT Multikulturní výchova
Hudební dramatizace, pohyb v hudbě, pantomima, pohybová improvizace, pohybové hry	○ <i>student umí pohybově vyjádřit hudební i mimohudební obraz</i> ○ <i>vhodně pohybově reaguje na slyšený hudební proud</i> ○ <i>zatančí nebo originálně pohybově ztvární základní tance</i>	

Oddíl E – učební osnovy
XIV.1.B

HUDEBNÍ VÝCHOVA

XIV.1.B – Hudební výchova

Charakteristika předmětu: HUDEBNÍ VÝCHOVA ve vyšším stupni osmiletého studia

Obsah předmětu

Vyučovací předmět hudební výchova vychází z hudebního oboru, který je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura RVP G.

Vzdělávací cíle školního vzdělávacího plánu předmětu hudební výchova vycházejí z tradiční české hudebnosti, kterou kompetentním způsobem rozvíjejí s pomocí dalších vědních oborů (výtvarné výchovy, literatury, dějepisu).

Předmět podněcuje a rozvíjí přirozenou potřebu setkávání s hudbou. Směřuje k tomu, aby studenti kultivovali svůj vkus a rozvíjeli své hudební schopnosti, cítění, tvořivost a originalitu.

Ve všech ročnících je při různých činnostech realizováno průřezové téma Osobnostní a sociální výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Časové vymezení předmětu

	vyučovací hodina	cvičení
kvinta	1	X
sexta	1	X
septima	(2)	X
oktáva	(2)	X

Organizace výuky

Hodiny hudební výchovy se vyučují ve specializované učebně hudební výchovy, která disponuje příslušnou audiovizuální technikou, pianinem, flétnami, kytarami a Orffovými nástroji.

Povinná hudební výchova se vyučuje do kvinty. Znalosti a dovednosti tohoto předmětu jsou shrnuty a předvedeny na estetickém kurzu, který je povinnou součástí výuky v sextě.

Při výuce je třída rozdělena na dvě skupiny, které se pravidelně střídají.

Na povinné hodiny hudební výchovy navazují povinně volitelné hodiny v sextě, kde je výuka zaměřena na uměleckou hudbu XX. a XXI. století, a volitelné hodiny v septimě a oktávě, kde je poskytnut prostor k probírání nadstandardní látky, prohloubení a rozšíření doposud studovaného učiva a přípravě na maturitní zkoušku.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výuka probíhá v kombinaci receptivních aktivit a tvořivých činností. Směřuje k utváření individuálního hudebního vkusu studenta s ohledem na kulturní tradice. Výuka klade důraz na rozvoj komunikace s využitím specifických možností hudebního jazyka. Nedílnou součástí výchovných strategií, které se realizují v rámci

XIV.1.B – Hudební výchova

předmětu hudební výchovy, jsou i návštěvy výstav, generálních zkoušek, koncertů či exkurzí s hudební tematikou.

Kompetence k učení

- dbáme na osvojení odborné terminologie, kterou studenti uplatňují nejen při výuce, ale i v projektovém vyučování, v maturitních pracích, v referátech a odborných interpretacích
- vedeme studenty k využívání různých zdrojů informací (z internetu, rozhlasu, televize, MC, CD, DVD...)
- formujeme estetické vnímání a názory studentů
- využíváme poznatků z dějepisu, literatury, výtvarného umění a hledáme vztahy mezi těmito vědními obory a hudební výchovou
- zapojujeme studenty do soutěží nebo veřejných prezentací

Kompetence k řešení problémů

- podněcujeme studenty zadáváním úkolů k přemýšlení, rozvíjení kreativity, fantazie a originality
- nabízíme studentům prostor pro sebereflexi, vyjádření názorů, postojů a estetických soudů
- vedeme studenty k zodpovědnosti za průběh práce i konečný výsledek při týmové a individuální práci

Kompetence komunikativní

- klademe důraz na rozvoj komunikace s využitím specifických možností hudebního jazyka
- vedeme k aktivnímu pěstování hudby formou skupinových aktivit nebo sólového projevu
- učíme studenty pravidlům komunikace s jednotlivci, ve skupině, s vyučujícím a ostatními dospělými osobami
- vedeme studenty k užívání nonverbální komunikace (hudební dramatizací, gestikulací, mimikou, pohybem)

Kompetence sociální a personální

- při společných diskusích a estetických soudech klademe důraz na respektování názoru druhých a schopnost přijímat cizí názor
- učíme studenty přijmout určitou roli ve skupině jak při běžné výuce, tak při simulaci konkrétní situace
- rozvíjíme u studentů schopnost slovního sebehodnocení a hodnocení práce i chování druhých

Kompetence občanské

- podněcujeme a rozvíjíme potřebu studenta setkávat se s hudbou jako s přirozenou součástí života
- prosazujeme a ukotvujeme tradiční hodnoty evropských kulturních tradic
- pomáháme zasazovat aktuální kulturní trendy do širších historických, filozofických a společenských souvislostí

XIV.1.B – Hudební výchova

Rozpracování vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu

K V I N T A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Hudební epochy • melodicko-harmonický sloh • klasicismus • romantismus	○ <i>student se seznámí se základními díly hudebních epoch</i> ○ <i>zařadí dílo do slohového období, určí skladatele</i> ○ <i>analyzuje dílo dle vnitřní stavby, charakteristických hudebních znaků</i> ○ <i>zařazuje dílo do slohového období, určí skladatele</i>	Realizováno PT Osobnostní a sociální výchova v průběhu celého roku (komunikace, řešení problematických úloh, spolupráce studentů) Realizováno PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (porovnání hudebních proudů jednotlivých zemí) Využití učiva dějepisu a výtvarné výchovy
Hudební formy • opera • fuga • sonáta a sonátová forma • symfonie • symfonická báseň	○ <i>student rozpoznává hudební formu díla a přistupuje k němu jako k logicky utvářenému celku</i> ○ <i>vyděljuje podstatné hudební znaky z proudu znějící hudby</i> ○ <i>dle individuálních možností vokálně nebo instrumentálně interpretuje drobné formy</i>	
Historické hudební nástroje • renesanční nástroje • barokní nástroje • moderní nástroje	○ <i>student rozpozná historické hudební nástroje podle stavby i zvuku</i> ○ <i>dovede konkrétní nástroje zařadit do historického období</i>	
Hra na hudební nástroje • umělé hudba • nonumělé hudba	○ <i>student rozvíjí a rozšiřuje praktickou hru na doprovodné i sólové hudební nástroje</i> ○ <i>chápe rozdíly evropské a etnické hudby</i> ○ <i>dle svých schopností interpretuje hudbu rozdílných kultur</i> ○ <i>přiměřeně ke svým hudebním schopnostem a dovednostem používá hudební nástroje jako prostředek sdělování hudebních i nehudebních myšlenek a představ</i>	
Hudební dramatizace, pohyb v hudbě, pantomima, pohybová improvizace, pohybové hry	○ <i>student využívá své individuální pohybové nadání k vyjádření hudby, dramatického děje nebo citové emoce</i> ○ <i>rozpozná některé z tanců různých stylových období a umí je pohybově vyjádřit</i>	

XIV.1.B – Hudební výchova

Vokální činnosti	- o <i>student uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě</i> - o <i>své hlasové schopnosti a dovednosti vhodně využívá při sólovém zpěvu i při vokálně-instrumentálních aktivitách</i>	
------------------	--	--

S E X T A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Hudební epochy • expresionismus • impresionismus • moderní hudba 20. století	- o <i>student porovná vývoj hudebního umění s jinými obory</i> - o <i>zhodnotí rozdílnost hudebního myšlení v jednotlivých etapách</i> - o <i>rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hudebních znaků, společenských a kulturních kontextů</i> - o <i>popíše podmínky a okolnosti vzniku hudebního díla</i> - o <i>objektivně i subjektivně vnímá a posuzuje hudbu, vytváří o ní estetické soudy, je schopen se s hudbou ztotožnit, či ji odmítnout</i> - o <i>rozpozná a kriticky zhodnotí výrazové prostředky v hudbě, které nesou znaky netolerance, rasismu či xenofobie</i> - o <i>popíše možnosti využití hudby v mimohudební oblasti a poukáže na příklady jejího zneužívání</i>	Realizováno PT Osobnostní a sociální výchova v průběhu celého roku (komunikace, spolupráce studentů) Realizováno PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (vnímání a respektování hodnot světového a evropského kulturního dědictví) Využití učiva dějepisu a výtvarné výchovy
Kompoziční techniky • dodekafonie • atonalita • aleatorika • punktualismus • seriální hudba	- o <i>student rozpozná na základě charakteristických rysů rozdíly kompozičních technik</i> - o <i>vytváří vlastní soudy o technikách a přiměřeně svým schopnostem je uplatňuje při vlastních interpretacích</i> - o <i>vysvětlí znakový systém skladeb, rozpozná tradiční znaky od novátorských</i>	
Poslech	- o <i>student odliší hudbu podle jejího stylového zařazení, významu a funkce</i> - o <i>rozpozná vhodnost či nevhodnost využití určité hudby v konkrétních situacích (hudba v reklamě, scénická hudba)</i> - o <i>uvědomuje si roli hudebního průmyslu v současném světě</i> - o <i>analyzuje dílo dle vnitřní stavby, charakteristických hudebních znaků</i> - o <i>popíše a na vybraných hudebních dílech ukáže důležité znaky tvorby a interpretace</i> - o <i>vysvětlí, v čem tkví originální a nezaměnitelný přínos skladatele a interpreta</i>	

XIV.1.B – Hudební výchova

Hudební dramatizace, pohyb v hudbě, pantomima, pohybová improvizace, pohybové hry, etudy	student využívá své individuální pohybové nadání k vyjádření hudby, hudebního obrazu, dramatického děje nebo citové emoce	
Hudební koláž	- student na základě svých dovedností a schopností vytvoří drobné hudební dílo pomocí audio prostředků - své dílo prezentuje, popíše a obhájí	Tvorba hudební koláže doplňuje výuku prvního trimestru
Výroba funkčního hudebního nástroje	- student na základě svých schopností, dovedností a možností vytvoří hudební nástroj - veřejně ho prezentuje a předvede jeho funkčnost	Tvorba funkčního hudebního nástroje doplňuje učivo druhého trimestru
Zpěv a nástrojová hra	- student využívá svého individuálního pěveckého potenciálu při zpěvu i mluveném projevu - rozvíjí a rozšiřuje praktickou hru na doprovodné i sólové hudební nástroje - interpretuje umělé i nonumělé hudby na základě svých vědomostí a individuálních hudebních schopností	

S E P T I M A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Hudební epochy - periodizace hudby - obecná charakteristika období - představitelé - kompoziční techniky - poslech	- student zná a ovládá periodizaci umělé hudby - chápe rozdíly mezi jednotlivými hudebními epochami - rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hudebních znaků, společenských a kulturních kontextů - zařadí hudební skladatele do slohových období - čerpá a zpracovává hudební informace z různých mediálních zdrojů - zařadí skladbu do slohového období - analyzuje dílo dle vnitřní stavby, charakteristických hudebních znaků - vytváří vlastní soudy o znějící hudbě, které dokáže veřejně obhájit	Realizováno PT Osobnostní a sociální výchova v průběhu celého roku (verbální a neverbální komunikace) Využití učiva dějepisu a výtvarné výchovy
Základy hudební harmonie - stupnice - interval - akord - septakord	- student sluchem rozpozná stupnice, intervaly, akordy, septakordy - písemně sestaví harmonické příklady	
Praktické činnosti	student dle svých schopností	

XIV.1.B – Hudební výchova

• zpěv • hra na doprovodné i sólové hudební nástroje • hudební dramatizace • pohybové etudy	<i>realizuje umělecké i nonumělecké hudební</i> ○ <i>při individuálních a společných aktivitách používá hudební nástroje jako prostředek sdělování hudebních i nehumánních myšlenek a představ</i>	
--	---	--

O K T Á V A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Hudební epochy • periodizace hudby • obecná charakteristika období • představitelé • kompoziční techniky • poslech • sluchová analýza	○ <i>student se orientuje v periodizaci umělecké hudby</i> ○ <i>chápe rozdíly mezi jednotlivými hudebními epochami</i> ○ <i>rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hudebních znaků, společenských a kulturních kontextů</i> ○ <i>zařadí hudební skladatele do slohových období</i> ○ <i>čerpá a zpracovává hudební informace z různých mediálních zdrojů</i> ○ <i>zařadí skladbu do slohového období</i> ○ <i>analyzuje dílo dle vnitřní stavby, charakteristických hudebních znaků</i>	Realizováno PT Osobnostní a sociální výchova v průběhu celého roku (strategie ovládnutí zátěžových situací, systematická činnost úkolů a činností)
Hudební formy • malá písňová forma • velká písňová forma • cyklické formy • kontrapunktické formy • sonátová forma • drobné formy • mše • svita • variace	○ <i>student rozpoznává charakteristické hudební formy stylových období</i> ○ <i>orientuje se v písemném zápisu jednodušších forem</i> ○ <i>analyzuje jednotlivé formy</i>	
Praktické činnosti • zpěv • hra na doprovodné i sólové hudební nástroje	○ <i>student rozvíjí a rozšiřuje své nabyté schopnosti a praktické dovednosti</i>	
Sólová skladba	○ <i>maturující student si po dohodě s pedagogem nastuduje určenou skladbu k maturitní zkoušce</i>	

Oddíl E – učební osnovy
XIV.2.A

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

XIV.2.A – Výtvarná výchova

Charakteristika předmětu: VÝTVARNÁ VÝCHOVA v nižším stupni osmiletého studia

Obsah předmětu

Vyučovací předmět výtvarná výchova vychází ze vzdělávacího oboru Výtvarná výchova (RVP ZV), který je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Studenti se formou vlastních tvůrčích aktivit seznamují s výtvarnými technikami, postupy a zákonitostmi. Při samostatné (někdy i párové nebo skupinové) práci na konkrétních tematických zadáních se učí nahlížet umělecké dílo z různých perspektiv a výtvarně je ztvárnit rozličnými postupy a technikami. Současně prohlubují svou schopnost umělecké dílo komplexně vnímat a správně je interpretovat, seznamují se s výtvarným kulturním dědictvím a dokáží je ohodnotit i chránit.

Ve výuce je ve všech ročnících realizováno průřezové téma Multikulturní výchova, částečně také témata Mediální výchova (v kvartě) a Osobnostní a sociální výchova (v sekundě). Předmět využívá poznatků a učiva z dalších předmětů, zejména z biologie, literatury, hudební výchovy, dějepisu či zeměpisu.

Časové vymezení předmětu

	vyučovací hodina	cvičení
prima	2	X
sekunda	2	X
tercie	1	X
kvarta	1	X

Organizace výuky

Hodiny výtvarné výchovy probíhají v ateliéru vybaveném základními materiály, pomůckami a nástroji. Někdy může být výuka přenesena do plenéru, galerie, knihovny či do učebny s možnostmi audiovizuální prezentace. Na výuku předmětu je třída rozdělena na dvě skupiny (max. 13 studentů), ty se v hodinách pravidelně střídají podle stanoveného rozvrhu.

Každá hodina výtvarné výchovy vychází ze zadání tvůrčího úkolu, kterým je vymezeno téma práce, často i techniky a postupy a časová dotace. Některá zadání přesahují jednu vyučovací hodinu, protože se zohledňuje rozdílné pracovní tempo každého studenta. Teoretické a naukové zásady jsou předneseny při zadání, další konzultace, korekce, návody, rady a doporučení probíhají individuálně na pracovním místě studenta.

Většina studentských výtvarných prací je prezentována, všechna díla jsou hodnocena.

XIV.2.A – Výtvarná výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie v předmětu výtvarná výchova mají několik paralelních směrů. Při výuce se studenti seznámí s maximálním množstvím výtvarných oborů, témat, technik, postupů, stylů, teorií a způsobů vyjádření a zvolí si sami nebo po poradě s vyučujícím ty nejvhodnější. Každý student tak má možnost prožít úspěch. Zároveň si rozšiřuje obzor v oblasti výtvarného umění a formuje se jeho výtvarný názor a estetické cítění.

Kompetence k učení

- podporujeme tvořivost a fantazii studentů, umožňujeme jim realizovat vlastní nápady
- ukázkami, příklady, tvorbou, hodnocením, debatou a komentářem formujeme estetické vnímání a názory studentů
- seznamujeme studenty s odbornou terminologií
- vedeme studenty k využití mnoha zdrojů informací (např. odborná literatura, periodika, internet, film, výstavy a instalace)
- zapojujeme studenty do soutěží nebo veřejných prezentací
- vedeme studenty k hodnocení i sebehodnocení postupů a výsledků práce, učíme je jasně popsat výsledek vlastní práce se všemi jeho pozitivy i negativy

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme práci tak, aby studenti maximálně využili své poznatky, zkušenosti a zároveň kreativitu a fantazii
- necháváme studentům prostor pro sebehodnocení, vyjádření vlastních názorů a postojů
- vyžadujeme zodpovědnost za průběh práce i za výsledek
- zadáváme soutěže a individuální témata

Kompetence komunikativní

- učíme studenty pravidla komunikace s jednotlivcem, ve skupině i na veřejnosti
- motivujeme studenty ke „čtení“ výtvarného díla, k vysvětlení vlastních záměrů a postupů
- seznamujeme studenty se základy umělecké kritiky
- uplatňujeme neverbální komunikaci prostřednictvím výtvarného sdělení

Kompetence sociální a personální

- zaměřujeme se na vytváření dobrých mezilidských vztahů v hodinách i na akcích školy (např. exkurze, výstavy)
- učíme studenty respektovat názor druhých a přijmout cizí názor
- společnou analýzou vzniklých prací a diskuzí o nich rozvíjíme u studentů schopnost sebehodnocení i hodnocení práce a chování druhých

Kompetence občanské

- podněcujeme a rozvíjíme vztah studenta k výtvarnému umění ve všech podobách
- prosazujeme tradiční kulturní hodnoty a zároveň vnímáme a respektujeme moderní výtvarné umění
- přispíváme k tvorbě a kultivaci prostředí školy i jejího okolí

XIV.2.A – Výtvarná výchova

- účastníme se výstav, odborných exkurzí a soutěží, zařazujeme do výuky aktuální témata z oblasti výtvarného umění – módní přehlídky, výstavy ilustrací, architektonické soutěže aj.

Kompetence pracovní

- vedeme studenty k samostatné i kolektivní práci a zodpovědnosti za ni
- umožňujeme studentům prakticky a kreativně využít všechny vhodné a dostupné materiály, techniky a postupy
- nabízíme studentům možnost samostatné časové organizace práce, rozvržení technik a postupů
- seznamujeme studenty s odbornými pracovními nástroji, postupy a technologiemi

Rozpracování vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu

P R I M A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Přírodní tematika • rostliny, stromy, plody • krajina • fantazie inspirovaná přírodou	○ <i>student rozlišuje základní techniky kresby a malby</i> ○ <i>vybere, vytvoří i pojmenuje vizuálně obrazná vyjádření a používat je</i> ○ <i>rozezná realistickou a fantazijní tvorbu, seznámí se s abstrakcí</i>	Kresba v plenéru, BIPO
Člověk • proporce a anatomie • hlava, profil • ruce	○ <i>student zná v hrubých rysech anatomii člověka z hlediska proporcí, správně pojmenuje jednotlivé části těla, vybrané výrazy zná v angličtině</i> ○ <i>dovede se soustředit v delších časových úsecích</i> ○ <i>pozná a rozliší některé cizí kultury a národnosti</i>	Realizováno PT Multikulturní výchova (poznávání a zobrazení cizích kultur) Využití učiva biologie a angličtiny
Ilustrace	○ <i>student pozná a porovná některé profesionální ilustrace, zkouší je interpretovat</i> ○ <i>při tvorbě vlastní ilustrace vychází z literárních podkladů a vybere a použije optimální formu a techniku</i>	Využití literárních textů (dle výběru studentů)

XIV.2.A – Výtvarná výchova

S E K U N D A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Člověk a jeho svět - figura v pohybu - vztahy, situace, nálady - cizí kultury	- student užívá svých znalostí, zkušeností i představ k přesvědčivému ztvárnění zadaného úkolu - pro realizaci vybere a vhodně kombinuje výtvarné techniky - hledá a využívá konkrétní i abstraktní náměty, umí vysvětlit rozdíl mezi reálným a abstraktním - prezentuje svou tvorbu motivovanou exotikou	Využití učiva zeměpisu Realizována PT Multikulturní výchova a Osobnostní a sociální výchova
Z živočišné říše - hmyz zvětšeně - model 3D	- student dovede zvětšovat v poměru - pozná a užívá klasické i netradiční výtvarné techniky a kombinuje je	Využití učiva biologie
Země a vesmír - povrch Země - živly	- student originálním způsobem zpracuje zadané téma, vybírá a třídí podklady a zdroje, vymezí a konkretizuje zadané téma - užívá svých zeměpisných znalostí a zároveň zapojuje při ztvárnění i vlastní fantazii	Využití učiva zeměpisu

T E R C I E		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Architektura - názvosloví, funkce a konstrukce - měřítko - kresba, koláž, 3D model - perspektiva	- student ovládá základní odbornou terminologii - tvorí zobrazení nebo model vzoru v zadaném měřítku - aktivně užívá svých znalostí, zkušeností i představ z oboru - rozlíší jedno- a dvojúběžníkovou perspektivu	Realizováno PT Multikulturní výchova Studenti mohou používat rýsovací potřeby Využití učiva matematiky (geometrie)
Věci - stroje, nástroje, nářadí - dopravní prostředky - oděv, nábytek - sport, hudba - reklama	- student pozná technickou kresbu - rozšiřuje a prohlubuje své zkušenosti s výtvarnými technikami, vhodně je vybírá, pojmenovává, užívá a kombinuje - rozlišuje materiály, možnosti a vhodnost jejich použití - navrhne a skicuje varianty zadaných předmětů - rozvíjí svou kreativitu	Využití učiva hudební výchovy a fyziky
Barvy - teorie barev - užití a působení barev - malířské techniky	- student zná základní barvy, sekundární a terciální barvy - zná a používá základní principy a techniky míchání barev	

XIV.2.A – Výtvarná výchova

K V A R T A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Rostlinná říše • od zrnka ke krajině – téma inspirováno přírodou • dřevo jako materiál, struktury a vlastnosti dřeva...	○ <i>student aktivně vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní vyjádření v rámci zadaných témat</i> ○ <i>kreativně navrhuje, vybírá a třídí podklady, vymezuje a konkretizuje téma a prezentuje práci</i>	Využití učiva biologie
Živočišná říše • hmyz, ryby, ptáci... • struktury, povrch, pohyb	○ <i>student prezentuje svou práci, dovede vysvětlit postup, techniku a vybrané výtvarné prostředky</i>	Využití učiva biologie
Umělecké řemeslo • oděvy, obuv, šperky • keramika • kýč	○ <i>student jednoduše interpretuje klasické a současné umělecké dílo</i> ○ <i>navrhne nebo vyrobí vlastní artefakt</i> ○ <i>prezentuje vlastní práci v hodinách, v některých případech i veřejně (výstavy, soutěže, web)</i> ○ <i>rozlišuje a vybírá vhodné materiály a dovede je použít</i>	Zvýšená bezpečnost práce Využití učiva dějepisu
Lidová architektura • odborná terminologie • architektonický detail; okno, dveře; nábytek	○ <i>student rozliší stavby lidové architektury</i> ○ <i>výtvarně zpracuje vybraný architektonický detail</i>	Realizováno PT Multikulturní výchova (poznávání odlišných kultur prostřednictvím architektury)
Grafika • odborná terminologie • písmo • teorie tisků z výšky a hloubky • koláž, frotáž, perokresba, monotyp, linoryt a suchá jehla prakticky • grafická úprava tiskovin • počítačová grafika	○ <i>student rozliší základní grafické techniky</i> ○ <i>vyzkouší si některé grafické techniky prakticky</i> ○ <i>vytvoří kompozičně a esteticky vhodně upravenou tiskovinu volnou rukou i počítačově</i> ○ <i>kultivuje vlastní grafický projev</i>	Realizováno PT Mediální výchova Využití učiva informatiky

Oddíl E – učební osnovy
XIV.2.B

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

XIV.2.B – Výtvarná výchova

Charakteristika předmětu: VÝTVARNÁ VÝCHOVA ve vyšším stupni osmiletého studia

Obsah předmětu

Vyučovací předmět výtvarná výchova vychází z výtvarného oboru vzdělávací oblasti Umění a kultura (RVP G).

Jsou realizována především průřezová témata Multikulturní výchova (v kvintě) a částečně Mediální výchova (v sextě a oktávě) a Osobnostní a sociální výchova ve všech ročnících.

Studenti jsou seznamováni s dějinami umění od pravěku do současnosti, v praktické části navazují na dosavadní aktivity, techniky a dovednosti a tematicky vychází z probírané látky. Zároveň sledují, interpretují nebo realizují aktuální výtvarné směry.

Časové vymezení předmětu

	vyučovací hodina	cvičení
kvinta	1	X
sexta	0,5	X
septima	(2)	X
oktáva	(2)	X

Organizace výuky

Hodiny výtvarné výchovy probíhají v ateliéru vybaveném základními materiály, pomůckami a nástroji. Kvinta a sexta se vždy půlí. V zadání se vymezuje téma práce, často i techniky a postupy a časová dotace, mnoho zadání přesahuje jednu vyučovací hodinu. Teoretické a naukové zásady jsou předneseny při zadání, další konzultace, korekce, návody, rady a doporučení probíhají individuálně. Většina prací je prezentována a hodnocena. Teorie dějin umění je přednášena nebo diskutována u „kulatého“ stolu často formou besedy nebo připravených prezentací studentů. Ukázky jsou v tištěné nebo digitální podobě.

Povinná výtvarná výchova se vyučuje do sexty. Znalosti a dovednosti tohoto předmětu jsou shrnuty a předvedeny na estetickém kurzu, který je povinnou součástí výuky v sextě.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie v předmětu výtvarná výchova mají několik paralelních směrů. Ve výuce se studenti seznámí s maximálním množstvím výtvarných oborů, témat, technik, postupů, stylů, teorií a způsobů vyjádření, mohou si je vyzkoušet a vybrat si. Každý student tak má možnost prožít úspěch. Zároveň se studenti seznámí se základy dějin výtvarného umění a významnými díly architektury, sochařství a malířství. Nadále se formuje výtvarný názor a estetické cítění každého studenta.

XIV.2.B – Výtvarná výchova

Kompetence k učení

- podporujeme tvořivost a fantazii studentů, umožňujeme jim realizovat vlastní nápady
- formujeme estetické vnímání a názory studentů
- seznamujeme studenty s odbornou terminologií, používáme ji
- vedeme studenty k využití mnoha zdrojů informací – odborná literatura, periodika, internet, film, výstavy a instalace...
- využíváme poznatků z dějepisu, zeměpisu, literatury, hledáme souvislosti
- zapojujeme studenty do soutěží nebo veřejných prezentací

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme práci tak, aby studenti využili maximálně své poznatky, zkušenosti a zároveň kreativitu a fantazii
- necháváme studentům prostor pro sebehodnocení, vyjádření vlastních názorů a postojů
- vyžadujeme zodpovědnost za průběh práce i za výsledek
- zadáváme individuální témata, soutěže, projekty a maturitní práce

Kompetence komunikativní

- dbáme na dodržování pravidel komunikace s jednotlivcem, ve skupině i na veřejnosti
- motivujeme studenty ke „čtení“ výtvarného díla, k vysvětlení vlastních záměrů a postupů
- seznamujeme studenty se základy umělecké kritiky
- uplatňujeme neverbální komunikaci prostřednictvím výtvarného sdělení

Kompetence sociální a personální

- zaměřujeme se na vytváření dobrých mezilidských vztahů v hodinách i na akcích školy – BIPO, kurzy, exkurze, výstavy...
- učíme studenty respektovat názor druhých
- rozvíjíme u studentů schopnost sebehodnocení i hodnocení práce a chování druhých

Kompetence občanské

- podněcujeme a rozvíjíme vztah studenta k výtvarnému umění ve všech podobách
- prosazujeme tradiční kulturní hodnoty a zároveň vnímáme a respektujeme moderní výtvarné umění
- přispíváme k tvorbě a kultivaci estetiky prostředí školy i jejího okolí
- účastníme se výstav, odborných exkurzí a soutěží, zařazujeme do výuky aktuální témata z oblasti výtvarného umění – módní přehlídky, výstavy ilustrací, architektonické soutěže aj.

Kompetence k podnikavosti

- vedeme studenty k rozpoznání vlastního potenciálu (talentu) a jeho využití v osobním i profesním životě
- prosazujeme proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost, vítáme a podporujeme inovace
- motivujeme studenty k dokončení zahájených aktivit a k dosažení úspěchu

XIV.2.B – Výtvarná výchova

Rozpracování vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu

K V I N T A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Dějiny umění • pravěké umění • Egypt, Mezopotámie • krétsko-mykénská kultura • antika • románský sloh • gotika	○ <i>student se orientuje ve vývoji starověkého umění</i> ○ <i>pozná a vysvětlí způsoby zobrazení figury v jednotlivých kulturách</i> ○ <i>rozliší obory výtvarného umění</i>	Využití znalostí učiva dějepisu Kulturně-historický kurz v Praze - v ŠVP zpracován samostatně Realizováno průřezové téma Multikulturní výchova
Člověk jako téma • člověk v odlišné kultuře • cestování • pohyb, tanec, sport • vnitřní svět člověka, body-art • figura v dílech klasiků	○ <i>student zná dobře anatomii člověka</i> ○ <i>dovede zobrazit člověka v různých duševních stavech, polohách, situacích</i>	Využití znalostí učiva biologie a zeměpisu
Barva, teorie barev	○ <i>student rozliší barvy primární, sekundární a terciární, dovede je míchat a uplatnit dle svého záměru</i>	
Divadlo • scéna, kulisy, světlo • kostým, maska • loutka • hračka, didaktická pomůcka	○ <i>student zná divadelní výtvarné výrazové prostředky</i>	Samostatně navrhnu a zrealizují hračku či loutku jako trimestrální práci

S E X T A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Dějiny umění • renesance • baroko • klasicismus, empír • romantismus, realismus • impresionismus • secese • moderní umění	○ <i>student rozlišuje obory výtvarného umění</i> ○ <i>orientuje se v jednotlivých etapách vývoje evropské kultury</i> ○ <i>nachází souvislosti mezi probíranou tematikou a učivem dějepisu, literatury, filosofie, hudební výchovy</i> ○ <i>samostatně připraví a představí prezentaci zadaných témat</i>	Využití znalostí učiva dějepisu a literatury
Přírodní téma • země, vesmír • voda, oheň, vzduch • motivy z rostlinné a živočišné říše • land-art • studijní kresba	○ <i>student ovládá a kombinuje výtvarné techniky</i> ○ <i>užívá netradiční výtvarné techniky a kombinuje je</i> ○ <i>originálním způsobem zpracuje a prezentuje zadané téma</i>	Využití znalostí učiva biologie a zeměpisu
Výtvarné umění v našem životě • umělecké řemeslo • práce s materiály • grafika, propagační tvorba • reklama, film • instalace výstav • galerie, muzea, výstavnictví • památková péče • alternativní umění	○ <i>student originálním způsobem zpracuje zadané téma</i> ○ <i>aplikuje získané dovednosti a znalosti ve vlastní tvorbě</i> ○ <i>vybere a použije nejvhodnější formu a techniku práce</i>	Realizováno PT Mediální výchova Estetický kurz - v ŠVP zpracován samostatně

XIV.2.B – Výtvarná výchova

S E P T I M A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Dějiny umění • pravěké umění • starověké umění • románský sloh • renesance • baroko a rokoko • klasicismus a empír • aktuální výtvarná témata	○ <i>student rozliší obory výtvarného umění</i> ○ <i>orientuje se v jednotlivých etapách vývoje evropské kultury</i> ○ <i>nachází souvislosti mezi probíranou tematikou a učivem dějepisu, literatury, filosofie a hudební výchovy</i> ○ <i>samostatně připraví a představí prezentaci daných témat</i>	Využití znalostí učiva dějepisu, literatury, filosofie a hudební výchovy
Praktická cvičení, tvorba • studijní kresba a malba • pohybové studie • techniky kresby a malby • perspektiva • aktuální a netradiční tematika • užité umění, grafika, písmo	○ <i>student rozliší technickou a volnou kresbu, aktivně ji používá</i> ○ <i>rozšiřuje své zkušenosti s výtvarnými technikami, umí je vhodně kombinovat</i> ○ <i>navrhne, skicuje, rozvíjí svou kreativitu</i>	Využití znalostí učiva geometrie Návštěva aktuálních výstav a jiných výtvarných akcí

O K T Á V A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Dějiny umění • souhrnně probrané učivo • romantismus a realismus • impresionismus • post-impresionismus, exprese • secese, kubismus • výtvarné umění 20. století • nové výtvarné směry	○ <i>student se orientuje v etapách vývoje evropské kultury</i> ○ <i>zná souvislosti mezi výtvarným uměním a dějinami</i> ○ <i>Samostatně připraví a představí prezentaci na dané téma</i> ○ <i>aktivně vybírá, užívá a kombinuje výtvarné techniky</i>	Realizováno PT Mediální výchova Využití znalostí učiva dějepisu Návštěva galerie (např. Zwinger, NG Praha aj.)
Vlastní tvorba • studijní kresba podle modelu • aktuální výtvarná zadání, grafika • náročnější individuální témata • příprava maturitní práce	○ <i>student prezentuje svou práci, dovede vysvětlit postup, techniku a vybrané výtvarné prostředky</i>	

Oddíl E – učební osnovy
XIV.3.B

HUDEBNÍ ESTETIKA

XIV.3.B – Hudební estetika

Charakteristika předmětu: HUDEBNÍ ESTETIKA ve vyšším stupni osmiletého studia

Obsah předmětu

Volitelný předmět hudební estetika vychází z hudebního oboru, který je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura RVP G.

Předmět navazuje na povinnou hudební výchovu; směřuje k tomu, aby studenti kultivovali svůj hudební vkus, rozvíjeli své hudební schopnosti a cítění, kriticky hodnotili hudební styly a slohy 20. a 21. století.

Při různých činnostech jsou realizována průřezová témata Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Mediální výchova.

Časové vymezení předmětu

	vyučovací hodina	cvičení
kvinta	X	X
sexta	(1)	X
septima	X	X
oktáva	X	X

Organizace výuky

Předmět se vyučuje jako volitelný, studuje jej vždy pouze část třídy. Výuka probíhá nejčastěji formou diskusí a přednášek na předem zadaná témata, která rozšiřují pohled na danou problematiku, doplněná praktickými ukázkami. Hodiny hudební estetiky se vyučují ve specializované učebně hudební výchovy, která disponuje příslušnou audiovizuální technikou, pianinem, flétnami, kytarami a Orffovými nástroji a perkusemi. V předmětu jsou didakticky využívány aktuální programy divadel či jiných kulturních zařízení.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací cíle se téměř shodují s cíli předmětu hudební výchova s tím rozdílem, že estetika prohlubuje jak teoretické, tak praktické hudebně-estetické znalosti a schopnosti studentů. Výuka také klade důraz na komunikační činnosti s využitím specifických možností hudebního jazyka. Je zde poskytnut prostor k probírání nadstandardní látky, prohloubení a rozšíření dosud probrané látky.

Kompetence k učení

- kultivujeme studentovo estetické vnímání
- pracujeme s odbornou terminologií, která je uplatňována při výuce a odborných interpretacích

XIV.3.B – Hudební estetika

- vedeme studenty k využívání různých zdrojů informací (z internetu, rozhlasu, televize, MC, CD, DVD...)

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme studentům řízené hudební interpretace, na kterých prokáží svou schopnost orientovat se v dané problematice
- nabízíme studentům prostor pro sebereflexi, vyjádření názorů, postojů a estetických soudů

Kompetence komunikativní

- dbáme na dodržování pravidel komunikace, tím učíme studenty efektivně využít všechny její prostředky
- vedeme studenty ke čtení hudebního díla, k vysvětlení vlastních názorů a postojů
- seznamujeme studenty se základy umělecké kritiky

Kompetence sociální a personální

- rozvíjíme u studentů schopnost slovního sebehodnocení a hodnocení práce i chování druhých
- při společných diskusích a estetických soudech klademe důraz na respektování názoru druhých a schopnost přijímat cizí názor

Kompetence občanské

- podněcujeme a rozvíjíme potřebu studenta setkávat se s hudbou jako s přirozenou součástí života
 - pomáháme zasazovat aktuální kulturní trendy do širších historických, filozofických a společenských souvislostí
-

XIV.3.B – Hudební estetika

Rozpracování vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu

S E X T A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Hudební proudy 20. století • nonartificiální hudba • styl, žánr	○ <i>student interpretuje a kriticky hodnotí (reflektuje) hudbu na základě nabytých vědomostí a individuálních hudebních schopností</i> ○ <i>vytváří vlastní soudy a preference o znějící hudbě, které dokáže v diskusi obhájit</i>	Realizováno PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech v průběhu celého roku (porovnávání hudebních proudů jednotlivých zemí) Využití učiva dějepisu, zeměpisu, literatury a českého jazyka
Estetické vnímání hudby • poslech děl • analýza skladeb • hudební představy • improvizace	○ <i>student se na základě svých schopností a dovedností orientuje v proudu znějící hudby</i> ○ <i>vytváří vlastní hudební modely</i>	
Hudební kritika, reportáž, interpretace	○ <i>student popíše a na příkladech ukáže důležité znaky tvorby a interpretace hudebního díla</i> ○ <i>vysvětlí, v čem tkví originální a nezaměnitelný přínos skladatele, interpreta</i> ○ <i>rozpozná vhodnost či nevhodnost využití určité hudby v konkrétních situacích</i> ○ <i>porovnává rozdílnost přístupu jednotlivých lidí k hudbě a hudební tvorbě</i> ○ <i>vnímá hudbu jako způsob prezentace idejí, pocitů a názorů svých i druhých lidí</i> ○ <i>ovládá práci s mediální technikou</i>	Realizováno PT Mediální výchova (čerpání informací z mediálních zdrojů a jejich kritické zpracování)
Zpěv a nástrojová hra	○ <i>rozvíjí a rozšiřuje praktickou hru na doprovodné i sólové hudební nástroje</i> ○ <i>interpretuje artificiální i nonartificiální hudbu ze zpěvníků, učebnic či jiných zdrojů</i>	Studenti připraví veřejné hudební představení (např. vánoční koncert, program pro děti v MŠ nebo vernisáž)
Hudební inspirace • rytmy • melodie • mimohudební téma	○ <i>student rozezná a určí (poslechem nebo z písemné formy) inspirující vlivy hudebních děl autorů</i> ○ <i>orientuje se v nonartificiální hudbě</i> ○ <i>dle svých schopností a možností interpretuje vlastní díla a poukáže na jejich originalitu či vazbu k tradici</i> ○ <i>jednoduchou formou napodobuje slyšený hudební projev</i>	

Oddíl E – učební osnovy
XIV.4.B

VÝTVARNÁ ESTETIKA

XIV.4.B – Výtvarná estetika

Charakteristika předmětu: VÝTVARNÁ ESTETIKA ve vyšším stupni osmiletého studia

Obsah předmětu

Vyučovací předmět výtvarná estetika vychází z výtvarného oboru vzdělávací oblasti Umění a kultura (RVP G).

Je zde realizováno průřezové téma Multikulturní výchova a Osobnostní a sociální výchova.

Studenti jsou seznamováni s dějinami umění, v praktické části navazují na dosavadní aktivity, techniky a dovednosti a tematicky vychází z probírané látky. Zároveň sledují a interpretují aktuální výtvarné směry.

Časové vymezení předmětu

	vyučovací hodina	cvičení
kvinta	X	X
sexta	(1)	X
septima	X	X
oktáva	X	X

Organizace výuky

Hodiny estetické výchovy probíhají v ateliéru vybaveném základními materiály, pomůckami a nástroji. Předmět je volitelný. V zadání se vymezuje téma práce, často i techniky a postupy a časová dotace, mnoho zadání přesahuje jednu vyučovací hodinu. Teoretické a naukové zásady jsou předneseny při zadání, další konzultace, korekce, návody, rady a doporučení probíhají individuálně. Většina prací je prezentována a hodnocena.

Teorie dějin umění je přednášena nebo diskutována u „kulatého“ stolu často formou besedy nebo připravených prezentací studentů. Ukázky jsou v tištěné nebo digitální podobě.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie v předmětu výtvarná estetika mají několik paralelních směrů. Ve výuce se studenti seznámí s maximálním množstvím výtvarných oborů, témat, technik, postupů, stylů, teorií a způsobů vyjádření. Mohou si je vyzkoušet a vybrat si, každý student tak má možnost prožít úspěch. Zároveň se studenti seznámí s dějinami výtvarného umění a významnými díly architektury, sochařství a malířství. Nadále se formuje výtvarný názor a estetické cítění každého studenta.

XIV.4.B – Výtvarná estetika

Kompetence k učení

- podporujeme tvořivost a fantazii studentů, umožňujeme jim realizovat jejich vlastní nápady
- formujeme estetické vnímání a názory studentů
- seznamujeme studenty s odbornou terminologií, používáme ji
- vedeme studenty k využití mnoha zdrojů informací (odborná literatura, periodika, internet, film, výstavy a instalace...)
- využíváme poznatků z dějepisu, zeměpisu, literatury, hledáme souvislosti
- zapojujeme studenty do soutěží nebo veřejných prezentací

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme práci tak, aby studenti využili maximálně své poznatky, zkušenosti a zároveň kreativitu a fantazii
- necháváme studentům prostor pro sebehodnocení, vyjádření vlastních názorů a postojů
- vyžadujeme zodpovědnost za průběh práce i za výsledek
- zadáváme individuální témata, soutěže, projekty a dlouhodobější práce

Kompetence komunikativní

- dbáme na dodržování pravidel komunikace s jednotlivcem, ve skupině i na veřejnosti
- motivujeme studenty ke „čtení“ výtvarného díla, k vysvětlení vlastních záměrů a postupů
- seznamujeme studenty se základy umělecké kritiky
- uplatňujeme neverbální komunikaci prostřednictvím výtvarného sdělení

Kompetence sociální a personální

- zaměřujeme se na vytváření dobrých mezilidských vztahů v hodinách i na akcích školy - kurzy, exkurze, výstavy...
- učíme se respektovat názor druhých
- rozvíjíme u studentů schopnost sebehodnocení i hodnocení práce a chování druhých

Kompetence občanské

- podněcujeme a rozvíjíme vztah studenta k výtvarnému umění ve všech podobách
- prosazujeme tradiční kulturní hodnoty a zároveň vnímáme a respektujeme moderní výtvarné umění
- přispíváme k tvorbě a kultivaci estetiky prostředí školy i jejího okolí
- účastníme se výstav, odborných exkurzí a soutěží, zařazujeme do výuky aktuální témata z oblasti výtvarného umění – módní přehlídky, výstavy ilustrací, architektonické soutěže aj.

XIV.4.B – Výtvarná estetika

Rozpracování vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu

S E X T A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Dějiny umění • renesance • baroko • klasicismus, empír • romantismus, realismus • impresionismus • secese • moderní umění	○ <i>student rozliší obory výtvarného umění</i> ○ <i>orientuje se v jednotlivých etapách vývoje evropské kultury</i> ○ <i>nachází souvislosti mezi probíranou tematikou a učivem dějepisu, literatury, filozofie, hudební výchovy</i> ○ <i>samostatně připraví a představí prezentaci zadaných témat</i>	Využití znalostí učiva dějepisu a literatury
Výtvarné umění v našem životě • studijní kresba • umělecké řemeslo • práce s materiály • grafika, propagační tvorba • reklama, film • instalace výstav • galerie, muzea, výstavnictví • památková péče • alternativní umění	○ <i>student originálním způsobem zpracuje zadané téma</i> ○ <i>aplikuje získané dovednosti a znalosti ve vlastní tvorbě</i> ○ <i>vybere a použije nejvhodnější formu a techniku práce</i>	Estetický kurz - v ŠVP zpracován samostatně Realizována PT Multikulturní výchova a Osobnostní a sociální výchova

Oddíl E – učební osnovy
XIV.5.B

VÝTVARNÝ SEMINÁŘ

XIV.5.B – Výtvarný seminář

Charakteristika předmětu: VÝTVARNÝ SEMINÁŘ ve vyšším stupni osmiletého studia

Obsah předmětu

Vyučovací předmět výtvarný seminář vychází z výtvarného oboru vzdělávací oblasti Umění a kultura (RVP G). Podílí se na realizaci průřezových témat Osobnostní a sociální výchova a Mediální výchova.

Studenti si prohlubují a doplňují své znalosti z vybraných kapitol dějin umění tak, aby měli souhrnně zkompletován celý vývoj umění až do 20. století. Může být zařazena praktická část související s probíranou tematikou nebo aktuálním děním současné výtvarné scény. Studenti sledují nebo realizují aktuální výtvarné směry.

Časové vymezení předmětu

	vyučovací hodina	cvičení
kvinta	X	X
sexta	X	X
septima	(1)	X
oktáva	(1)	X

Organizace výuky

Předmět bývá zařazen do výuky v septimě nebo oktávě nebo v obou ročnících, výjimečně spojením obou ročníků, vždy podle zájmu studentů.

Hodiny probíhají v ateliéru vybaveném základními studijními i pracovními materiály, pomůckami a nástroji. Nejčastěji probíhá výuka formou workshopu u „kulatého“ stolu. Teorie dějin umění bývá často přednášena nebo diskutována jako předem připravená prezentace studentů. Ukázky jsou v tištěné podobě, lze využít i digitální média (CD, DVD, filmy) nebo návštěvy výstav a galerií.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie v předmětu výtvarný seminář se téměř shodují se strategiemi předmětu výtvarná výchova s tím rozdílem, že kladou větší důraz na teoretickou část výuky a na hloubku znalostí z dějin umění. Praktická část má jen doplňkovou funkci. Nadále se formuje výtvarný názor a estetické cítění každého studenta, zlepšuje se orientace studenta v probrané tematice a hledání vztahů a souvislostí i s jinými obory kultury a dějin.

Kompetence k učení

- podporujeme tvořivost studentů, umožňujeme jim realizovat jejich vlastní nápady
- formujeme estetické vnímání a názory studentů

XIV.5.B – Výtvarný seminář

- používáme odbornou terminologii
- vedeme studenty k využití mnoha zdrojů informací (odborná literatura, periodika, internet, film, výstavy a instalace...)
- využíváme poznatků z dějepisu, zeměpisu, literatury, hledáme souvislosti
- zapojujeme studenty do soutěží nebo veřejných prezentací

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme práci tak, aby studenti využili maximálně své poznatky, zkušenosti a zároveň kreativitu a fantazii
- necháváme studentům prostor pro sebehodnocení, vyjádření vlastních názorů a postojů
- vyžadujeme zodpovědnost za průběh práce i za výsledek
- zadáváme individuální témata, projekty a maturitní práce

Kompetence komunikativní

- dbáme na dodržování pravidel komunikace
- motivujeme studenty ke „čtení“ výtvarného díla, k vysvětlení záměrů a postupů
- seznamujeme studenty se základy umělecké kritiky
- uplatňujeme neverbální komunikaci prostřednictvím výtvarného sdělení

Kompetence sociální a personální

- zaměřujeme se na vytváření dobrých mezilidských vztahů
- vedeme studenty k respektu vůči názoru druhých
- rozvíjíme u studentů schopnost sebehodnocení i hodnocení práce druhých

Kompetence občanské

- podněcujeme a rozvíjíme vztah studenta k výtvarnému umění ve všech podobách
 - prosazujeme tradiční kulturní hodnoty a zároveň vnímáme a respektujeme moderní výtvarné umění
 - přispíváme k tvorbě a kultivaci estetiky prostředí školy i jejího okolí
 - účastníme se výstav, odborných exkurzí a soutěží, zařazujeme do výuky aktuální témata z oblasti výtvarného umění – módní přehlídky, výstavy ilustrací, architektonické soutěže aj.
-

XIV.5.B – Výtvarný seminář

Rozpracování vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu

S E P T I M A n e b o O K T Á V A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Dějiny umění • renesance a baroko (opakování) • romantismus a realismus • impresionismus • post-impresionismus, exprese • secese, kubismus • architektura, sochařství a malířství 20. století • nové výtvarné směry	○ <i>student se orientuje v etapách vývoje evropské kultury</i> ○ <i>zná souvislosti mezi výtvarným uměním a dějinami</i> ○ <i>samostatně připraví a představí prezentaci na dané téma</i>	Využití znalostí učiva dějepisu Návštěva galerie (např. Zwinger, NG Praha aj.)
Vlastní tvorba • aktuální výtvarná zadání • příprava maturitní práce	○ <i>student prezentuje svou práci, dovede vysvětlit postup, techniku a obhájit vybrané výtvarné prostředky</i>	Realizována PT Mediální výchova a Osobnostní a sociální výchova